

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 238/2019
12.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић, адвокат у ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2956/18 од 02.10.2018. године, у седници већа одржаној 12.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2956/18 од 02.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду број П 417/2016 од 07.05.2018. године обавезан је тужени Град Нови Сад да тужиоцу исплати износ од 9.693.199,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате на име накнаде за 1901/2783 дела експроприсане непокретности, парцела број .., површине од 27 ари и 83 м2 која је уписана у лист непокретности број .. КО ..., а која у природи представља део улице ... у ... у року од 15 дана. Другим ставом изреке је обавезан тужени да у року од 15 дана о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада на експроприсаној непокретности, а што је тужилац дужан да призна и трпи. Трећим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 392.280,85 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате у року од 15 дана. Четвртим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на трошкове парничног поступка почев од дана пресуђења па до извршности пресуде.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж 2956/18 од 02.10.2018. године, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је оценио да је ревизија туженог дозвољена али да није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Иако је ревизија формално изјављена и због битних повреда поступка у њој се не наводи у чему се те повреде састоје.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је наследио сувласнички удео од 1901/2783 дела парцеле број .. -..., њива III класе, површине 27 ара 83 м2. Тужилац је онемогућен у вршењу власничких права јер је његова парцела сада део улице ... у ..., Пренос права власништва није извршен јер није вођен поступак експропријације, те је изостала одлука надлежног органа којом би био утврђен јавни интерес за експропријацију и одређена правична накнада сувласницима, међу којима је и тужилац. У тренутку формирања улица парцела на коме је власник тужилац по сили закона је прешла у јавну својину.

Регулационим планом насеља ... („Службени лист Града Новог Сада број 3/2001“) је проширено грађевинско подручје насељеног места ... на простор на коме се између осталог налази и предметна катастарска парцела број .. КО За ту парцелу наведеним планом је делом утврђена намена, породично становање (режим А5), а делом јавна саобраћајна површина – регулација улице.

Висина накнаде за експроприсану парцелу је утврђена на основу налаза вештака који се изјаснио на околности тржишне вредности парцеле, а у том делу тужени није оспорио чињенице другим доказним предлозима у току првостепеног поступка. Висина тржишне вредности је 5099,00 динара/м2, што за површину парцеле од 27 ара 83 м2 износи 14.190.507,00 динара, а сразмерно сувласничком делу тужиоца од 1901/2783, тужиоцу припада износ од 9.693.199,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилац има право на тражену новчану накнаду због фактички извршене експропријације наведене катастарске парцеле чијег је он права својине лишен радњама туженог којима је тужиочева катастарска парцела претворена у улицу као јавно добро због чега је тужиоцу и досуђена накнада у утврђеној висини тржишне вредности парцела на основу члана 41. и 42. новелираног Закона о експропријацији.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09) је прописано да је површина јавне намене, простор одређен планским документом за уређење и изградњу објеката јавне намене и јавних површина за који је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улица, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“ број 72/11) добрима у општој употреби у јавној својини у смислу тог закона се сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћење свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови, тунели на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др.). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије изузев путева

другог реда који су у својини аутономне покрајне на чијој се територији налазе као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налази.

У конкретном случају спорно земљиште означено као парцела број .. КО ... на којој је тужилац сувласник је Планом генералне регулације насељеног места ... („Службени лист града Новог Сада“ број 27/2015“) је формирана као самостална и утврђена јој је намена, односно планирана је јавна саобраћајна површина, регулација улице ... у У таквој ситуацији када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Зато тужени има обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини, експроприше од тужиоца ради његовог привођења намени предвиђеној урбанистичким планом и да за то исплати одговарајућу накнаду. Предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом с обзиром на то да се користи као улица – јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). На тај начин извршена је фактичка експропријација која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу иако не постоји решење о експропријацији земљишта односно његовом изузимању из поседа. Стога, власник тог земљишта не може да трпи штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би био основ за исплату новчане накнаде.

Пошто је несумљиво утврђено да се наведена катастарска парцела користи као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

По становишту Врховног касационог суда тужиоцу који је лишен свог права својине на наведеним непокретностима припада досуђена новчана накнада у висини њене тржишне вредности за одузето му прво својине на основу члана 1. протокола број 1. уз Европску конвенцију о људским правима и слободама, која је након што је ратификована од стране наше државе (2003. године) саставни део нашег правног поретка, на основу члана 194. став 4. и 5. Устава Републике Србије и непосредно се примењује. Чланом 1. протокола број 1 је предвиђено да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје својине. Нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. У конкретној ситуацији одузимање имовине није било законито. Поред тога, Европски суд за људска права је донео бројне пресуде у примени члана 1. протокола број 1 ЕКЉП која штити приватну својину из којих произилази да се може одузети ствар у приватној својини у општем интерес али само са накнадом која би се равнала тржишној вредности односно ако је та ствар одузета и постоји, има се вратити власнику ствари. ([Sarica et Dilaver.C.Turkyie](#), представка број 11765/05, пресуда од 27. маја 2010. године).

Нису основани ревизијски наводи туженог којим оспорава своју обавезу да тужиоцу исплати накнаду за експроприсану парцелу. Не може се прихватити ревизијска тврдња да тужилац није доказао да је путем фактичке експропријације

земљишта од стране туженог посредством својих служби и предузећа одузео државину тужиоца на предметном земљишту будући да је на несумњив начин утврђено и то према подацима ЈП „Завод за изградњу града“ од 11.02.2015. године да је у току 2010. године ЈКП „Пут“ постављао туцаник у улици ... у ..., а у току 2014. године је поправљан туцаник и вршено машинско ваљање испланираног туцаника у тој улици, а из уверења Републичког геодетског завода, Служба за катастар непокретности Нови Сад I од 23.12.2016. године произилази да катастарска парцела КО .. КО ..., Општина Нови Сад, припада улици Ове чињенице су утврђене и на основу налаза и мишљења вештака јер се у природи парцела тужиоца користи као улица – саобраћајница у саставу саобраћајне мреже насељеног места. Што се тиче висине накнаде која је тужиоцу досуђена другостепени суд је оценио жалбене наводе туженог које у ревизији понавља, ценио је да тужени у првостепеном поступку није предлагао контролно вештачење, нити извођење неког другог доказа и да се оспоравање налаза вештака тек у жалби због тога не могу прихватити. Тужени у ревизији понавља примедбе на налаз вештака чиме се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедба на оцену доказа из члана 8. Закона о парничном поступку, а због којих разлога се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. Закона о парничном поступку.

О трошковима поступка је одлучено правилном применом чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, супротно ревизијским наводима.

На основу изложеног одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић